

1.1. Za mene samo najbolje

Sigurno si se našao u situaciji da nešto tražiš, a nikako to ne uspijevaš pronaći. Često nešto zametnemo u gomili stvari koje nas okružuju i baš kad nam trebaju, nema ih nigdje. Možda su ti i bile „pod nosom“, ali od gomile trenutačno nepotrebnih stvari nisi uočio ono što ti treba. U takvim je situacijama najbolje držati se urednosti ili razviti sustav pronalazjenja izgubljenih stvari.

Krenimo od početka. I ti možeš biti autor teksta na nekoj internetskoj stranici. Primjer je za to Wikipedija. Prijaviš se i upisuješ podatke koji tamo ne postoje ili dopunjavaš već postojeće. Čak za podatke kojima raspolažeš ne moraš biti siguran da su točni (iako je poželjno da jesu). Tako jedna tema nema jednoga autora, već ih često ima više. I jedan autor može mijenjati podatke koje je napisao netko drugi. Kako onda najjednostavnije pronaći točne i pouzdane podatke?

Uzmimo za primjer da moraš napisati referat i izraditi prezentaciju o ribi klaun. Načini kojima dolaziš do rezultata na internetu različiti su. Najuspješniji su oni koji uključuju više tražilica.

Internet je mjesto prepuno informacija. Pretražujući ga, ponekad je doista teško doći do željenih informacija ako ne znamo na koji način. Prvo bismo se trebali zapitati: Tko je autor svih tih informacija? Je li autor jedan ili ih je više? Kako se najjednostavnije koristiti mrežnim stranicama za pretraživanje? Jesu li pronađene stranice sigurne, a informacije točne i pouzdane?

Najčešće korištene mrežne tražilice jesu sljedeće: Google (google.hr), Bing (bing.com) i Yahoo (yahoo.com). Upisujući isti pojam u drugu tražilicu, dobit ćeš različite rezultate. Možda će se neki rezultati preklapati, ali zasigurno neće biti jednako poredani zato što svaka tražilica ima svoje načine pronalazjenja i vrednovanja informacija.

Jesi li se kad zapitao zašto nešto tražimo?
Koji su najbolji i najpouzdaniji načini traženja?
Kako tražiti i pronaći ono što nam treba znajući da je to ujedno i najbolje?

1.1. Za mene samo najbolje

Osim što ćeš rabiti više tražilica, ako želiš doznati npr. gdje riba živi i kako ju uzgajati, možeš se pridržavati i nekih savjeta za pretraživanje:

1. Za pretraživanje trebaš rabiti više konkretnih ključnih riječi kako bi dobio što konkretnije rezultate, primjerice riba klaun ocean.
2. Dobro je koristiti se navodnicima (*Shift* + *2*) za ključne riječi ili fraze koje tražiš, npr. „riba klaun, hrana“ – umjesto riba klaun hrana (pretraživač tako pronalazi isključivo taj naziv).
Ispred riječi koju ne želiš da pretraživač nađe, koristi se znakom – (minus), npr. riba klaun –koraljni –greben. Tako će pretraživač pronaći o uzgoju ribe klauna u akvariju,
3. ali ne i o ribi klaunu na koraljnome grebenu.

Načini s kojima si se upoznao prvenstveno se odnose na brzinu pretraživanja određenih informacija. Ali, na koji ćeš način znati jesu li informacije koje si pronašao i pouzdane? Kad provodiš neko istraživanje (pišeš referat ili izrađuješ prezentaciju na zadanu temu) vrlo je važno procijeniti istinitost informacija i njihovu točnost. Nakon što pronađeš stranicu koja sadržava potrebne podatke, svakako provjeri:

- da na stranici nema oglašivača, reklamnih poruka (oni su moguć izvor virusa i usporavaju učitavanje stranice)
- je li autor teksta naveden imenom i prezimenom te možeš li njegovu biografiju također pročitati na stranicama (još je bolje ako je autor stručnjak za temu o kojoj piše ili je dobio neku nagradu)
- je li stranica bila navedena kao izvor informacija u nekome časopisu, npr. Drvu znanja, ili ti ju je preporučila učiteljica ili učitelj
- nudi li stranica dovoljno informacija koje su ti potrebne za istraživanje
- možeš li uz tekst pronaći datum objavljivanja, a na stranici njezino zadnje ažuriranje
- je li tekst razumljiv, s dovoljno velikim slovima, ima li naslove i podnaslove po kojima možeš zaključiti o čemu se u tekstu radi
- je li stranica pregledna i da se na njoj lako može snalaziti, da ima alate za pretraživanje.

Primjer stranice na kojoj se informacije pouzdane, Razredna nastava – Riba klaun:
www.skole.hr/ucenici/os_nizi?news_id=6954.

Služeći se tim smjernicama, trebao bi dobiti pouzdanu, točnu i istinitu informaciju koja će ti zacijelo koristiti u tvome istraživanju, ali te i zaštititi od mogućih neželjenih virusa. Ovako izgledaju neke stranice na kojima je vidljivo upozorenje i cilj takvih stranica ako se na njima dulje zadržava ili upozorenje zanemari.

Zato pri pretraživanju svakako treba voditi računa i o sigurnosti pojedinih stranica. Neke u svome imenu već sadržavaju oznaku sigurnosti, primjerice https.

1.1. Za mene samo najbolje

Znaš li razliku između http i https stranica?

HTTPS stranice sadržavaju sigurnosni kôd na temelju kojega možeš biti siguran da se radi o stranici koju doista trebaš. Takve stranice obično možeš pregledati djelomično, a za više potrebnih podataka i informacija moraš se prijaviti.

Primjeri „običnih“ http stranica:

- Školski portal, <http://skole.hr>
- Državni hidrometeorološki zavod, <http://meteo.hr>,

i primjeri „sigurnih“ https stranica:

- e-dnevnik, <https://ocjene.skole.hr>
- Postani student, <https://www.postani-student.hr>.

Ponovimo

Koje načine brzoga pretraživanja poznaješ?

Zašto moraš procijeniti stranicu s koje uzimaš podatke za nastavu i projekte?

Odnosi li se procjenjivanje stranica samo na stranice koje pretražujemo za projekte ili bismo trebali procjenjivati i druge stranice s kojih uzimamo neke podatke? Zašto?

Što označava https?

Dodatne aktivnosti

Potraži sigurne i nesigurne stranice. Odredi najbolje načine kako ih prepoznati i ne uvući se u zamke koje skrivaju.

Pogledaj katalog www.hr i razgovaraj s prijateljima po čemu se taj katalog razlikuje od tražilica.